

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
4.Bhar.207/2018/10.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2018. év december hó 13. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

v é g z é s t :

A közúti baleset okozásának vétsége miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2018. év július hó 6. napján kihirdetett 29.Bf.9073/2017/10. számú ítéletét helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Budai Központi Kerületi Bíróság a 2017. év március hó 22. napján kihirdetett 10.B.XI.1138/2016/14. számú ítéletében a vádlottat az ellene közúti baleset okozásának vétsége [Btk. 235. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére a bűnösség megállapítása érdekében jelentett be fellebbezést.

A másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2018. év július hó 6. napján kihirdetett 29.Bf.9073/2017/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlottat bűnösnek mondta ki közúti baleset gondatlan okozásának vétségében [Btk. 235. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont], amiért őt megrovásban részesítette. Kötelezte a vádlottat az első- és másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség reá eső részének megfizetésére, míg a bűnügyi költség egy részéről megállapította, hogy azt az állam viseli.

A másodfokú bíróság ítéletét az ügyész tudomásul vette, ellene a vádlott és védője felmentés végett jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.526/2018/1. számú átiratában a védelmi fellebbezéseket nem tartotta alaposnak és indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tanácsülésen bírálja el. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság ítélete által elfogadott tényállás irányadó a harmadfokú eljárásban is. A Fővárosi Törvényszék a másodfokú tárgyaláson az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságának kiküszöbölése végett bizonyítást vett fel, és ennek eredményeként az irányadó ítéleti történeti tényállást okszerűen és irathűen kiegészítette.

A fellebbviteli főügyészség átiratában felhívta a figyelmet, hogy a másodfokú bíróság ítéletében szereplő kiegészítés elírást tartalmaz, mert az ítélet 3. oldalának utolsó előtti bekezdésében a feltüntetett 5,5-6 számérték nem méter, hanem másodperc helyesen. Egyebekben a rögzített és kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság okszerű következtetést vont a vádlott

elkövetéskori tudattartalmára és gondatlanságára mind jogkérdésre nézve, így alappal állapította meg a vádlott bűnösségét. A cselekmény anyagi jogi minősítése is törvényes.

Az átiratban foglaltak szerint a bűncselekmény jogi minősítése körében kifejtett másodfokú bírói álláspont helyes, így a vádlottnak és a védőnek a vádlott bűnösségét vitató, közlekedési szabályszegésének hiányát felhívó és felmentést bűncselekmény hiányában kezdeményező fellebbezése a harmadfokú eljárásban nem vezethet eredményre. A másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, döntését résztelekbe menően megindokolta. A büntetés kiszabás keretében a Fővárosi Törvényszék a vádlott javára és terhére jelentkező bűnösségi körülményeket megvizsgálta, és ennek eredményeként méltányos döntést hozott, amikor a vádlottal szemben megrovást alkalmazott. A fentebb kifejtettek értelmében a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A vádlott meghatalmazott védője a Be. 584. § (6) bekezdésében írtakra tekintettel a felmentést szorgalmazó fellebbezését írásban is részletesen megindokolta. Ennek lényege szerint a vádlott büntetőjogi felelőssége elsősorban annak a kérdésnek a vizsgálata alapján ítéltető meg, hogy az adott közlekedési helyzetben a vádlottól, mint járművezetőtől milyen magatartást volt elvárható. A vádlottól elvárható volt, hogy a gépkocsijával történő balra kanyarodás során meggyőződjön, hogy szemből érkezik-e jármű, amely számára elsőbbséget kell adnia, és amennyiben érkezett, akkor annak elsőbbségét megállással kellett volna biztosítsa. Amennyiben ilyen jármű nem volt, a kanyarodást folyamatos mozgással végrehajthatta. A védő felhívta a közlekedés rendjének alapelveit jelentő bizalmi elvet, amely szerint a vádlott alappal bízhatott abban, hogy a közlekedési szabályokat is mérlegelés nélkül betartják. Szabályosan közlekedő járművezetőket feltételezve a vádlott által végrehajtott balra kanyarodás minden tekintetben kivitelezhető lett volna. A sértett azonban több közlekedési szabálysértést is elkövetett, amelynek következményeként a vádlott kénytelen volt eltérni az adott körülmények között elvárható és követendő közlekedési magatartástól, és e kényszerű eltérésnek minden tekintetben elvárható módon, a közlekedés biztonságát szem előtt tartva tett eleget. A vádlott a sértett gépjárművéből származó szokatlan motorhang észlelését követően a járművét lelassította, a kanyarodás folyamatát felfüggesztette, annak befejezését elhalasztotta és a hang forrását kereste. A rendelkezésre álló bizonyítékok (tanúvallomások) alapján megállapítható volt, hogy először az erős motorhang volt észlelhető, de annak iránya még nem volt pontosan felismerhető, és vizuális észlelése sem volt lehetséges, így a vádlottnak keresnie kellett a hang forrását. Az ismeretlen irányból érkező erős motorhangra azonnal reagálnia kellett a vádlottnak, mert az bármely irányból érkezhett. A vádlott ennek megfelelően helyesen járt el, amikor a járművét szinte állóra lassította, megszakította a kanyarodás folyamatát, és igyekezett megtalálni a hang forrását annak érdekében, hogy adekvát magatartást tanúsítva a baleseti veszélyhelyzetet elkerülje. A védő hangsúlyozta, hogy a szakértő által kimunkált és az irányadó történeti tényállásban rögzítettek szerint a sértett a motorkerékpárjával mintegy 76-81 km/h sebességgel haladt az ütközéskor, így a vádlottnak rendkívül rövid ideje volt arra, hogy az adott helyzetben reagáljon az általa már észlelt szokatlan hangra. A vádlott nemcsak szemből, hanem mindkét oldalról, sőt hátulról is észlelhette a szokatlan hangot, így a körütekintéshez bizonyosan több másodpercre volt szüksége, amely azonban neki fel nem róható volt.

A védő hangsúlyozta, hogy a vádlott nem a saját döntése miatt választotta azt a megoldást, hogy járművét a kereszteződés területén jelentősen lassítva a kanyarodási folyamatot megszakította, hanem a motorkerékpár hanghatását észlelve, arra törekedve, hogy egy más által kialakított veszélyhelyzetre felkészüljön és azt elkerülje.

Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság 6/1998. számú BJE határozatára is, amely szerint a közúti közlekedés szabályai szerint elsőbbségadásra kötelezett általában akkor is felelősséggel tartozik az

elsőbbségi szabályok megszegéséért, ha az elsőbbségre jogosult a megengedett sebességet túllépte. Kizárhatja a felelősségét, ha az elsőbbségadási kötelezettség szempontjából jelentős körülményeket az elsőbbségre jogosult szabályszegése következtében nem észlelhetett, vagy ha e körülményekre nézve az elsőbbségre jogosult megtevesztette.

A védő a jogegységi határozatból azt emelte ki, hogy az erős motorhang, valamint annak váratlansága, továbbá az, hogy a hang honnan közeledik, mind-mind olyan körülmények voltak, amelyek a sértett magatartásából adódóan megtevesztették az adott közlekedési szituációban a vádlottat, és ennek eredményeként következett be a baleset. Támadta a másodfokú bíróság ítéletét arra hivatkozással, hogy a törvényszék azt róta a vádlott terhére - és emiatt állapította meg a vádlott büntetőjogi felelősségét -, hogy a más által megteremtett veszélyhelyzet elhárítása érdekében kifejtett törekvése nem vezetett eredményre, annak ellenére, hogy egyértelmű büntetőjogi alapelv, miszerint a más által megteremtett veszélyhelyzet elhárításának eredménytelensége, illetve az elhárítás módjának nem megfelelő megválasztása nem róható az elhárító magatartást végző személy terhére. Mindezek alapján a védő a másodfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a vádlott felmentését szorgalmazta.

A harmadfokú bíróság nyilvános ülésén a védő az írásban előterjesztett fellebbezését változatlanul fenntartotta.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség nyilvános ülésen eljáró képviselője arra hívta fel a figyelmet, hogy a veszélyhelyzetre utaló hanghatás nem volt megállapítható, illetőleg a szakértői vélemény nem tartalmazott. Hangsúlyozta, hogy az igazságügyi műszaki szakértői vélemény lényege szerint a vádlott a közlekedési helyzetet tévesen mérte fel, és ezért nem észlelte a motorkerékpár közeledését. A vádlott magatartása volt a baleset bekövetkeztének oka, mert helyesen akkor jár volna el a vádlott, ha a kanyarodáskor előre figyelve elsőbbséget adott volna a vele szemben közlekedő motorkerékpárnak. A szakértői vélemény alapján azt is egyértelműen meg lehetett állapítani, hogy a vádlottnak elég ideje volt a közeledő motorkerékpár észlelésére és a cselekvésre.

A vádlott az utolsó szó jogán ismételten sajnálatát fejezte ki. Hangsúlyozta, hogy mindvégig a közeledő motort kereste a hang alapján, a visszapillantóba nézett és mire ismét előre pillantott, már megtörtént a baleset. Úgy érezte, hogy helyesen járt el, szabályszegést nem követett el.

A felmentést célzó védelmi fellebbezések nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla a harmadfokú nyilvános ülés kitűzése során először azt vizsgálta, hogy az eljárásjogi szabályok szerint helye van-e harmadfokú bírósági eljárásnak. Ennek során megállapította, hogy a harmadfokú eljárás lehetősége megnyílt, tekintettel a Be. 615. § (2) bekezdés a) pontjában írtakra. E szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz, a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén. A fent hivatkozott jogszabályi hely értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság olyan vádlott bűnösségét állapította meg, vagy olyan vádlott kényszergyógykezelését rendelte el, akit az elsőfokú bíróság felmentett, vagy vele szemben az eljárást megszüntette. Jelen ügyben megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottat az ellene közúti baleset gondatlan okozásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette, míg a másodfokú bíróság a terhelt büntetőjogi felelősségét megállapította.

A harmadfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az első- és másodfokon eljáró bíróságok az eljárásjogi szabályokat maradéktalanul betartották, ügyfelderítési kötelezettségüknek

eleget tettek. A másodfokú bíróság az eltérő tényállást bizonyítás felvétele mellett állapította meg. A másodfokú bíróság az általa széles körben lefolytatott bizonyítás eredményeként helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a vádlott büntetőjogi felelőssége állapítható meg.

A rendelkezésre álló iratokból rögzítendő, hogy a baleset bekövetkeztében jelentős szerepet játszott a rendkívül erős sértetti közrehatás. Miként azt a korábban eljáró első- és másodfokú bírósági ítéletek is rögzítették, a motorkerékpárt vezető sértett több KRESZ szabályt is megszegett, amelyeknek jelentős része volt a baleset bekövetkezésében. A szakértői vélemény alapján a bíróságok megállapították, hogy a sértetti motorkerékpár jelentősen túllépte egyfelől a megengedett sebességet, másfelől a közlekedési jelzőtábla piros fényénél ment tovább, végezetül pedig - de nem utolsósorban - szabályt sértett akkor is, amikor a saját közlekedési sávjában annak bal oldalán közlekedett az előírt jobb szélén való közlekedés helyett. Mindezek a körülmények - sértetti KRESZ szabályszegések - igen jelentős mértékben hozzájárultak a baleseti helyzet kialakulásához és természetesen a bekövetkezett meglehetősen súlyos balesethez. Mindezek a körülmények azonban a vádlott büntetőjogi felelősségét nem zárják ki, mindössze jelentős mértékben befolyásolják.

A harmadfokú felülbírálat során a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a védő alapvetően és általánosságban helyesen hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság 6/1998. BJE számú Jogegységi Határozatára. A Jogegységi Határozat a felelősségvizsgálat körében általános érvényű tételleket rögzít és egy tényállás-típusra - az elsőbbségadásra kötelezett és az elsőbbségre jogosult releváns szabályszegésének a találkozására - vonatkozik. A Jogegységi Határozat az igen magas számban előforduló - jelen ügyhöz meglehetősen hasonló - balesettípusra vonatkozik.

A jelen tényállás szerint az elsőbbségadásra kötelezett és jogosult egyaránt szabályszegést követtek el, hiszen az elsőbbségre jogosult motorkerékpáros a helyesen rögzített történeti tényállás szerint sebesség túllépéssel közlekedett. Ugyanakkor az elsőbbségadásra kötelezett nem adta meg az elsőbbséget, amely értelemszerűen szintén szabályszegés volt. A hivatkozott Jogegységi Határozat a kötelezetti oldal vonatkozásában határozottan rögzíti, hogy a közúti közlekedés szabályai szerint elsőbbségadásra kötelezett általában akkor is felelősséggel tartozik az elsőbbségadási szabályok megszegéséért, ha az elsőbbségre jogosult a megengedett sebességet túllépte. Az első- és másodfokú bíróságok által helyesen

megállapított és ekként a harmadfokú bírósági eljárásban is irányadó történeti tényállás szerint az sem vitatott, hogy a sértett a motorkerékpárjával túllépte a megengedett sebességet, amely ugyanúgy hozzájárult a baleset bekövetkezéséhez, mint az, hogy korábban - éppen a közlekedési lámpa tilosra váltása miatt - a motorkerékpárját felgyorsította.

Téves ugyanakkor az a jogi érvelés, mely szerint a vádlott büntetőjogi felelőssége azért nem állapítható meg, mert a maga részéről mindent megtett a baleset elhárítása érdekében. A Jogegységi Határozat részletesen foglalkozik azzal is, hogy a kötelezetti oldal felelősségét mi zárhatja ki a tipikusan ilyen esetekben. Ilyen körülmény lehet, ha az elsőbbségadási kötelezettsége szempontjából jelentős körülményeket a kötelezett az elsőbbségre jogosult szabályszegése következtében nem észlelhetett. Ilyen például az az eset, amikor az elsőbbségre jogosult sebesség túllépése miatt nem észlelhetette idejében az útkanyarban közeledő, elsőbbségre jogosult járművet. A történeti tényállásból ugyanakkor az is megállapítható, hogy ilyen körülmény nem merült fel, már csak azért sem, mert a baleset helyszínén egyenes útszakasz volt, ezért tehát a vádlotti (kötelezetti) oldalon nem merült fel olyan körülmény, ami az észlelhetőséget kizárta volna a még oly nagy sebességgel közlekedő sértetti jármű tekintetében.

A harmadfokú bíróság megállapítása szerint nem elfogadható az a vádlotti védekezés, amely szerint a hirtelen felbőgő erős motorhangot kereste a vádlott, amelynek során elsősorban a visszapillantó tükörbe nézett, mert onnan (is) várta, illetve kereste a közeledő járművet. Kétségtelen tény, hogy kanyarodásnál szükséges, mi több, kötelező a visszapillantó tükörbe is ellenőrizni a közlekedési helyzetet, azonban az adott történeti tényállás szerint a vádlott balra akart kanyarodni, ezért döntően előre kellett tekintenie, hiszen a szembejövő sávban közlekedők részére elsőbbséget kellett adnia - ilyen kötelezettsége a hátulról érkezővel szemben ugyanakkor nem volt. a vádlott az elsőbbségadási kötelezettségét a balra kanyarodás során megszegte, és a harmadfokú bíróság sem talált olyan körülményt, amely a büntetőjogi felelősségét kizárta volna. Ilyen körülmény lehetett volna az, ha az elsőbbségre jogosult a magatartásával megtévesztette volna a kötelezettet, azonban a korábban kifejtettek értelmében ilyen körülmény az irányadó történeti tényállás szerint nem merült fel.

Mindezek alapján a harmadfokú bíróság egyetértett a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság ítéletében írtakkal a vádlott büntetőjogi felelőssége tekintetében, és a leírtak értelmében a harmadfokú bíróság is rögzítette, hogy a vádlott büntetőjogi felelősséggel tartozik a bekövetkezett balesetért.

A másodfokú bíróság maradéktalanul és helyesen sorolta fel a vádlott javára szóló enyhítő körülményeket, azonban azok nagy száma ellenére sem megfelelő joghátrányt alkalmazott a vádlottal szemben, amikor Szűcs Edinát az igen súlyos következményekkel járó baleset miatt megrovásban részesítette. A harmadfokú bíróság álláspontja szerint - figyelembe véve a hasonló ügyekben kialakult és állandóan követett bírói gyakorlatot - a másodfokú bíróság által alkalmazott megrovás nem szolgálja megfelelően a Btk. 79. §-ában meghatározott generál- és speciálpreventív büntetési célokat. Ugyanakkor a vádlottal szemben alkalmazott joghátrányon a harmadfokú bíróság a súlyosítási tilalom miatt változtatni nem tudott, büntetés kiszabására nem volt törvényes lehetősége.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 623. §-ában írtak alapján helybenhagyta.

Budapest, 2018. év december hó 13. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. . Németh Nándor s.k. . Halász Etelka s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék 29.Bf.9073/2017/10. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.207/2018/10. számú végzése folytán a 2018. év december hó 13. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2018. év december hó 13. napján

. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke